

Venia recomanat per Martín Quirós, que a la dura dècada dels anys 80 gairebé ho era tot, en una Aliança Popular valenciana que anava a la deriva. Però ella va afillar-lo com si l'haguera parit políticament. Era Quirós, qui s'hi havia fixat atentament i qui havia promocionat com a assessor del grup municipal –a l'oposició, aleshores– aquell xic tímid amb unes idees sòlides com una roca; però fou ella, qui el va elevar a la condició de regidor així que va poder, que fou prompte.

A Francisco Camps, Rita Barberà sempre l'ha considerat el seu fill. Era el seu ullet dret, el seu fill predilecte. Sempre el va tractar amb paternalisme i sempre s'hi va entendre a la perfecció. El va fer regidor de Trànsit el 1991, quan va arribar a l'alcaldia amb l'ajuda d'Unió Valenciana, i el va ascendir a la regidoria d'Hisenda, després de les eleccions municipals del 1995. El va recomanar a Eduardo Zaplana quan aquest enllestia la llista per València als comicis estatals del 1996 i va felicitar-se, sis anys més tard, de saber que seria ell qui lideraria la llista del PP a la Generalitat. Com el professor universitari que observa amb satisfacció l'èxit professional d'un deixeble seu, Barberà considerava l'accés de Camps a la Generalitat com una compensació moral a les seues frustracions polítiques.

Perquè de frustracions, Barberà en té. La seua aspiració més covada fou la d'encapçalar la candidatura del seu partit a la Generalitat. Havia canviat el periodisme per la política i es considerava la més bona candidata per a enfrontar-se al totpoderós Joan Lerma. No se n'amagava gens.

Els socialistes, de fet, havien perdut la majoria absoluta del 1983 a la primera ocasió que van mirar de renovar-la, el 1987. I aquella AP, encara massa lluny del PSPV-PSOE en nombre de vots, feia servir la calculadora i sumava els seus suports als dels regionalistes de Vicente González Lizondo i fins i tot als del CDS, per a mirar de trencar el mite que el País Valencià era d'esquerres.

Els populars van confiar la candidatura del 1991 a Pedro Agramunt, que procedia de la patronal valenciana, i van provocar les llàgrimes de Barberà, que va plorar públicament quan sabé que no seria presidenciable, sinó alcaldable.

En realitat, els socialistes travessaven una greu crisi interna al cap i casal –em-

Alberto, el fillastre

La relació entre l'alcaldessa de València, Rita Barberà, i el president de la Generalitat, Alberto Fabra, no té res a veure amb la que ella tenia amb Francisco Camps. La tibantor és evident i amenaça d'esdevenir crònica. Heus ací és la història d'un distanciament.

brí del que ha estat després una malaltia congènita arreu de l'estructura de país— i Clementina Ródenas havia esdevingut alcaldessa a mitjan legislatura, gràcies a les topades constants entre l'alcalde anterior, Ricard Pérez Casado, i el president de la Generalitat.

Lerma va brindar amb xampany del bo el dia que aquest va presentar la seua renúncia oficial. L'oficiosa, l'havia anunciada repetidament en un intent que els dirigents estatals de la formació —Alfonso Guerra i Txiki Benegas, so-

bretot— actuaren com a mitjancers. Però la mediació no va tenir efecte i Pérez Casado va tocar el dos.

El fet que l'Ajuntament de València fora més a prop de la dreta que no la Generalitat no seduïa gens Barberà, conscient del pes creixent d'Unió Valenciana a la capital, el seu graner de vots més preuat. Amb tot, la collita dels de Lizondo a la resta de comarques del país era sensiblement més magra. L'accés a l'hemicicle valencià el consolidaven a les comarques de la circumscripció central.

Unió Valenciana apostava fort pel consistori de València, el 1991. Hi presentava Lizondo amb la intenció de superar en vots —i còmodament— el PP, amb qui havien previst de fer-hi un pacte que els atorgara la vara de comandament. Els socialistes s'afanyaven a popularitzar Ródenas a corre-cuita; no tenia el carisma de Pérez Casado i començava a ressentir-se de la davallada en simpatia del seu partit a les grans ciutats.

Quan s'obriren les urnes, però, Barberà es va endur la gran sorpresa. Beneficiada per l'empenta que havia significat l'accés de José María Aznar a la presidència de la formació, el PP creixia considerablement als grans nuclis urbans i guanyava alcaldies molt importants als socialistes.

I València n'era un bon exemple. Tot i haver quedat cinc regidors per sota dels del puny i la rosa, la suma amb Unió Valenciana superava d'un la del PSPV-PSOE i Esquerra Unida. Lizondo feia miques el seu somni d'esdevenir alcalde i contrapès dels socialistes valencians alhora que Barberà aconseguia una victòria imprevista. Una victòria menor que la desitjada —governar la Generalitat— però amb una projecció òbvia. Tanta, que Barberà va anar oblidant a poc a poc la seua fita primigènica.

2011, la renúncia. Diuen que la vida sempre concedeix una segona oportunitat, i Rita Barberà ho sap prou bé. Dues dècades després d'haver plorat perquè no havia estat escollida pel seu partit com a cap de cartell a la presidència del Consell, l'alcaldesa de València va sonar de manera insistent com a possible substituta de Francisco Camps abans que aquest esgotara la seua segona legislatura.

Els problemes judicials suggerien un recanvi amb garanties que conduïra el partit fins als comicis del 22 de maig del 2011 i que no desestabilitzara gaire els equilibris interns del PPCV. L'opció més fiable, sondada per la direcció estatal del PP, era la de Barberà. Ella no sols assegurava un elevat grau de coneixement i estalviava debats sobre la conveniència del relleu, sinó que a més era una de les poquíssimes persones capaces de persuadir Camps de la necessitat d'un recanvi.

Tanmateix, ella s'hi va negar. Ni va voler copsar com seria rebuda al si del partit —hi havia el risc que la rebel direcció alacantina la considerara *massa va-*

lenciana— ni tampoc va temptejar Camps per a saber què en pensava. Barberà va ser franca amb Mariano Rajoy i la seua número dos, María Dolores de Cospedal: no volia aspirar, de cap de les maneres, a succeir a Camps.

Gènova va esperar fins a l'últim minut per a proclamar el cap de llista valencià, ni que el comitè electoral del PPCV els collara de valent, reunint-se amb urgència el 14 de febrer del 2011 per a designar Camps sense l'aquiescència de la direcció suprema.

Rajoy volia guanyar temps per si de cas la justícia duia Camps a judici —cosa que no va passar fins el 15 de juliol— i amb la convicció que Barberà, en aquest cas, sí que faria el pas. Ella, per contra, només donava senyals negatius: “València vessa les meues aspiracions”, reiterava.

I de sobte, el caos. Rajoy sabia prou bé que Camps acabaria amb els ossos al banc dels acusats, i així fou. Quan només havia transcorregut un mes des de la seua tercera investidura, Camps dimitia el càrrec.

Aquell matí, el del 15 de juliol del 2011, Camps l'havia passat reunint a sa casa amb la seua dona, Isabel Bas; Federico Trillo, la persona enviada per la direcció estatal a fi de consensuar una estratègia comuna; Juan Cotino, president de les Corts i confidant; el conseller de Justícia, Jorge Cabré; i l'alcalde de Barberà. Els uns i els altres van comentar què calia fer, els pros i els contres de cada pas que Camps fera un cop ja se sabia del cert que tindria vista oral.

Per bé que en primera instància va decidir de declarar-se culpable, signant la sentència de conformitat i mantenint-se a la presidència, a la fi va prendre consciència de la necessitat de dimitir com a president i de defensar-se al judici. Barberà li ho va recomanar.

Quan a la vesprada Rajoy i Cospedal van comunicar que el substitut de Camps —a la Generalitat i al partit— seria Alberto Fabra, Barberà no ho va veure amb mals ulls. Havia coincidit amb ell a les Corts, on seien de costat, i com a alcalde de Castelló de la Plana també havien acudit a múltiples reunions conjuntes. El perfil de Fabra era bo i Barberà pensava que la seua ascendència al si del PPCV l'ajudaria a aconseguir que València no perdera pistonada quant a les inversions de la Generalitat.

A l'esquerra, Fabra i Barberà camí de les Corts el 28 de juliol del 2011, quan el primer jurà el càrrec.

Camps, fill a València i fill polític de Barberà, era rellevat per Fabra, fill de Castelló de la Plana i fillastre de Barberà en el sentit que ella no hi va tenir gaire a

La decisió d'ungir Fabra com a nou president, l'havia presa Cospedal feia temps

veure, més enllà de les preguntes que li pogueren fer per a temptejar-la. En realitat, la decisió d'ungir Fabra com a nou president, l'havia presa feia temps Cospedal, qui va convèncer Rajoy que era la millor solució a l'embolic valencià.

Topada rere topada. Ni un mes no va durar la pau entre tots dos. Les primeres intencions de Fabra no van agradar gens a l'alcalde de València, a qui li xiulaven les orelles cada vegada que el cap del Consell avisava que revisaria la po-

rec de president. A la dreta, dos moments de la trobada urgent del 14 de setembre del 2011.

lítica de grans esdeveniments: València n'havia estat capdavantera amb la visita del papa, la Copa de l'Amèrica, el gran premi anual de fórmula 1, l'Open de Tennis o la prova del campionat del món d'hípica, entre més. Una manera de fer que Fabra qüestionava amb l'argument d'uns comptes que eren ferro roent i que amenaçaven fallida.

Quan tornaren de les vacances d'agost i acudiren al sopar estiuec amb què el PPCV inaugura cada curs –l'any passat, a Benicàssim (Plana Alta)–, la relació

entre tots dos ja era tibant. L'absència de cap representant de la direcció estatal els últims mesos i els rumors que suggerien la possible compatibilització de càrrecs

El distanciament entre Barberà i Fabra va començar només d'accedir ell a la presidència

de Barberà –diputada al Congrés i alcaldessa alhora– ella ho va aprofitar per a no descartar aquesta possibilitat, “atesa la manca d'estima de part de Gènova” i la necessitat que “es reconega” l'aportació del PPCV al conjunt del PP.

Al sopar de Benicàssim, deu dies abans de fer aquestes declaracions, Barberà ja havia avançat aquest desgrege, però no de manera tan oberta. Parlant sense embuts, Rajoy va afanyar-se a anunciar que València seria la seu de la primera cimera de presidents autonòmics que convocara. Tanmateix, vuit mesos després d'haver estat investit president del govern espanyol, encara no se n'ha feta cap. De fet, Rajoy no ha trepitjat encara el País Valencià des que és president, tan assíduament com hi venia com a cap de l'oposició. Ni ell ni Cospedal no volen ser fotografiats amb encausats i contribueixen a la imatge de territori corrupte que el País Valencià ha conreat darrerament, malgrat els intents de Fabra de fer net.

El tracte fluid de Barberà amb Rajoy no va evitar aquelles declaracions que, en realitat, tenien una doble intenció: d'una banda, posar en relleu el passat de Camps, quan segons Barberà els valencians sí que eren respectats per la direcció estatal, i, paral·lelament, advertir Fabra de l'obligació de respectar-la.

Perquè no se'n sentia gens, de respectada. Fabra havia accedit a la presidència de la Generalitat en uns moments tèrbols, és cert, però havia tingut temps de reunir-se amb cadascun dels consellers que havia heretat de Camps. En canvi, encara no ho havia fet de manera calmada amb ella, que requeria la seua quota de protagonisme. I a fe que ho va aconseguir, perquè només quatre dies després de proclamar-se mancada d'afecte, Fabra s'acostava a l'ajuntament a fer-li una besada. Després de la reunió hi va haver compareixença davant la premsa en què ell, a més, es va comprometre a saldar de seguida el deute que la Generalitat tenia contret amb el consistori. Més de 50 milions d'euros que avui, vora un any després d'aquella trobada, encara no han estat ingressats a la caixa municipal.

Allò tan sols fou una fotografia, però. Quan Fabra, el gener passat, va insistir que renegociaria el contracte de la fórmula 1 amb el magnat britànic Bernie Ecclestone i que fins i tot estudiava d'alternar el gran premi amb Barcelona, ella s'hi va revoltar. Va fer veure que Fabra

Barberà i Fabra celebren la victòria del PP als comicis estatals del novembre passat, una de les poques ocasions en què han compartit alegria. Cada

actuava sense guia, a la babalà, i va etzi-bar, “amb dolor”, que “els embolics han tornat al PP valencià”. De res no havia servit aquella instantània, la relació entre tots dos continuava essent distant i cada dia que passava ho semblava més.

De res no havia servit tampoc que Fabra tinguera un gest amable amb Barberà

El fel de Barberà s’havia manifestat internament quan sabé que les Corts investigarien el saqueig de la depuradora d’EMARSA, de què l’Ajuntament controla el 46%. Un forat d’almenys 20 milions d’euros va dur Fabra a validar la creació d’una comissió d’investigació sobre el cas, com també va fer amb la gestió de

A la comissió de les Corts es va fer públic que Barberà havia estat obsequiada amb una bossa de la marca Loewe de part d’EMARSA. L’alcalde d’Albal (Horta), el socialista Ramón Marí, va ser cridat a la comissió i es va encarregar d’exhibir-ne un d’idèntic. La imatge, publicada a la premsa, tampoc no va agradar gens ni mica a l’alcaldessa.

Barberà ha assegurat, “amb dolor”, que “els embolics han tornat al PP valencià”

acceptant que Marta Torrado i Belén Juste ocuparen llocs capdavanters a la llista al Congrés del novembre. D’alguna manera l’havia considerada la interlocutora més important del PP provincial, per damunt d’Alfonso Rus, el seu president, però ella no en tenia prou.

la CAM. La intenció de marcar un abans i un després en la transparència va prevaler sobre la recomanable reconducció de la seua relació amb Barberà. Fabra aprovava una comissió que ella s’havia negat a obrir al consistori amb l’argument que tot plegat seria “un circ”.

Un sens fi. L’únic gest de complicitat que Barberà ha mostrat envers Alberto Fabra va ser providencial. Quan fou declarat no culpable d’un delictes de suborn al seu judici, la possibilitat que Francisco Camps fora reinstaurat a la presidència de la Generalitat va ser somniada per alguns referents del PPCV. Però l’alcaldessa de València va tallar de soca-rel qualsevol especulació de retorn. “L’aigua del riu mai no torna cap enrere; pot

volta més enemistats, el desig de Fabra d'alterar la data de les Falles i la supressió del gran premi anual de fórmula 1 no ajuden a acostar posicions.

regar uns altres camps, però mai no torna enrere”, va dir.

Fabra va agrair-ho, però no l'ha compensada. Ans al contrari, Ecclestone ha anunciat recentment que New Jersey prendrà el relleu de València a la fórmula 1. Va dir-ho abans que la Generalitat en fera cap nota, fins i tot –segons l'oposició– abans que se n'assabentara Fabra. El president valencià s'havia reunit mesos enrere amb Ecclestone per a demanar-li una rebaixa del cànon o compartir el gran premi amb Barcelona.

En qualsevol cas, ni tan sols és segur que això passe. Ecclestone s'ha limitat a dir que València deixa de tenir-hi espai, però no ha explicat si temporalment o per sempre. I Barberà està ferida.

Una ferida que va coure-li més el dia que va saber, de sobte, que la Generalitat faria coincidir la festivitat de Sant Josep,

el dia gran de Falles, amb dilluns. Ho va anunciar el vice-president, José Ciscar, després de la reunió del Consell del 20 de juliol sense que Barberà hi tinguera res a dir, i això va fer que esclatara.

“No és la millor idea”, va dir. “Els fallers manen”, va afegir. Ni que la consellera de Turisme, Lola Johnson, haja

dit que els ingressos hotelers creixen d'un 25% quan el 19 de març coincideix amb dilluns, Barberà no ha quedat convençuda dels guanys que portaria el canvi.

Barberà, cada dia més a prop dels festers i més lluny de Fabra, ha de-

manat al ministre d'Hisenda espanyol, Cristóbal Montoro, que excloga les comissions falleres de pagar l'increment de l'IVA. Una petició que no ha estat secundada per Fabra, qui ha posat Serafín Castellano –enemic de Barberà a l'estructura provincial del partit– de secretari general del PPCV.

Fabra ha posat de secretari general Serafín Castellano, un enemic de Barberà

Ara rumia elevar-lo a la sindicatura del grup popular a les Corts, on conviu amb una Barberà que potser maleeix no haver acceptat l'oferta de substituir Camps.

Víctor Maceda